

Definitieve erkenning Bosgroep IJzer & Leie

De toekenning van de definitieve erkenning van de Bosgroep IJzer & Leie voor de periode 2013-2018

Datum van goedkeuring	24 januari 2013
Volgnummer	2013 06
Coördinator + e-mailadres	Ignace Decancq, ignace.decancq@minaraad.be
Co-auteur + e-mailadres	Jan Verheeke, jan.verheeke@minaraad.be

Marleen Evenepoel
Administrateur-Generaal
Agentschap voor Natuur en Bos
Graaf de Ferrarisgebouw
Koning Albert II-laan 20 bus 8
1000 Brussel

Datum **24 januari 2013**

Uw referentie **BL-GSB/BG12-11369**

Onze referentie **02/L10/2013/97**

Betreft **De toekenning van de definitieve erkenning van de Bosgroep IJzer & Leie voor de periode 2013-2018**

Mevrouw de administrateur-generaal,

- [1] Bij het beoordelen van het door u voorgelegde dossier inzake de Bosgroep IJzer en Leie, hanteert de Minaraad volgende elementen als referentiekader. Artikel 41bis §1 van het Bosdecreet scheidt de rechtsgrond voor de erkenning van bosgroepen; daarin worden ook de twaalf doelstellingen voor bosgroepen omschreven. De definitieve erkenning van bosgroepen staat uitgewerkt in de artikelen 6 tot 10 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 27 juni 2003 betreffende de erkenning en de subsidiëring van bosgroepen (Bosgroepenbesluit). De aanvraag gebeurt op basis van een werkplan zoals voorzien in Bijlage II van het Bosgroepenbesluit.
- [2] De Bosgroep IJzer & Leie vzw (BGIJ&L) werd opgericht op 9 juni 2009 en voorlopig erkend van 1 januari 2010 tot 31 december 2012. Om definitief erkend te worden, diende de BGIJ&L een erkenningsaanvraag in bij het Agentschap voor Natuur en Bos voor de periode van 1 januari 2013 tot en met 31 december 2018. Conform art. 8 van het Bosgroepenbesluit legde het Agentschap de erkenningsaanvraag en een globale beoordeling ter advisering voor aan de Minaraad op 28 november 2012. De adviestermijn bedraagt twee maanden.
- [3] In uitvoering van het Witboek Interne Staatshervorming (8 april 2011) zullen bosgroepen overgedragen worden aan de provincies. Volgens de Minaraad blijft de nood aan een eenduidig wettelijk kader bestaan dat bindend is voor de provincies en dat eenvormig zou worden toegepast door de onderscheiden provincies. Aan de bosgroepen moet er bovendien voldoende

bestuurlijke onafhankelijkheid worden geboden, en moet de betrokkenheid van de relevante middenveldgroepen gegarandeerd blijven of worden¹. In een later briefadvies over de toekomst van de regionale landschappen en bosgroepen kwam de Minaraad terug op deze overheveling. De Raad concludeerde toen dat het nodig zal zijn om zowel het Bosgroepenbesluit als het Bosdecreet (art 41bis e.v.) te wijzigen, om de voornemens van het Witboek Interne Staatshervorming inzake bosgroepen uit te voeren². Aangezien hier verder nog geen zekerheden over bestaan, bekijkt de Minaraad de voorliggende erkenningsaanvraag enkel op basis van enkele erkenningscriteria in het Bosgroepenbesluit.

- [4] Het werkingsgebied van de BGIJ&L strekt zich uit over 213.134 ha, waarvan ongeveer 3.542 ha bebost is. Dit levert een **bebossingsgraad** op van slechts 1,66%. Dit is heel laag t.o.v. het Vlaamse gemiddelde dat 10,8% bedraagt. Ongeveer 29% van de bossen is in privé handen, terwijl het Vlaamse gemiddelde volgens het ANB rond de 70% zou liggen.
- [5] De bosgroep telt 192 leden, waarvan 176 private boseigenaars (91,7%) en 16 openbare boseigenaars (8,3%). Samen beheren ze 1.612 ha bos, waarvan 604 ha privaat bos (37,5%) en 1.008 ha openbaar bos is (62,5%). Dit is een **penetratiegraad** van ca. 45,5%, wat hoger ligt dan het geschatte gemiddelde voor alle bosgroepen van 33,3%³ en gezien de recente oprichtingsdatum een heel goede prestatie is. De BGIJ&L gaat uit van een jaarlijkse groei met 30 nieuwe leden gedurende de komende werkjaren. De Minaraad vindt dit een realistische streefdoel wanneer rekening gehouden wordt met de sterke versnippering en de lage bebossingsgraad in het werkingsgebied. Het is ook goed dat de bosgroep voldoende aandacht blijft besteden aan de efficiënte opvolging en responsabilisering van zijn leden.
- [6] De **gemiddelde oppervlakte** van de aangesloten domeinen bedraagt 8,40 ha (privaat: gemiddeld 3,43 ha, openbaar: 63 ha). De gemiddelde grootte van de private bossen ligt iets hoger dan het landelijke gemiddeld (3,08 ha), terwijl de grootte van de publieke bossen iets lager ligt dan het landelijke gemiddelde (77,54 ha)⁴. De grootste groep private eigenaars (97 leden) bezit een bos dat kleiner is dan 1 ha. Die groep heeft gemiddeld een

¹ Minaraad, Advies van 5 juli 2011 over het witboek interne staatshervorming, 2011|40, p.10-11.

² Minaraad, Advies van 21 juni 2012 over de toekomst van bosgroepen en regionale landschappen, 2012|40.

³ Minaraad, Ontwerpstudie "Evaluatie en verbetervoorstellen betreffende de instrumenten voor natuur- en bosbeleid in functie van instandhoudingsdoelstellingen", Deel III. De sectoren en/of groepen vs. IHD-maatregelen, 2012, p.30.

⁴ Minaraad, Ontwerpstudie "Evaluatie en verbetervoorstellen betreffende de instrumenten voor natuur- en bosbeleid in functie van instandhoudingsdoelstellingen", Deel III. De sectoren en/of groepen vs. IHD-maatregelen, 2012, p.29.

domein van 0,52 ha groot. Op basis van deze gegevens concludeert het ANB dat de bosgroep inspanningen levert om ook de kleine boscijzenaars te laten toetreden. De Minaraad deelt deze mening en vraagt blijvende aandacht om de moeilijkst te bereiken groep van kleine private boscijzenaars te overtuigen om zich aan te sluiten bij de bosgroep.

- [7] Volgens het ANB-verslag telde de BGIJ&L in 2011 vier goedgekeurde **uitgebreide beheerplannen** (UBP) die samen goed waren voor ca. 467 ha. Eén UBP is nog in voorbereiding en beslaat een oppervlakte van ca. 142 ha. Terwijl de goedgekeurde vier UBP 27 deelnemers kennen, telt de UBP in wording 15 deelnemers. Ten opzichte van de totale hoeveelheid bossen in het werkingsgebied (3.542 ha) blijft de oppervlakte die onder een UBP valt een beperkt percentage van 13,2-17,2%⁵, of 29-37,8% t.o.v. bosareaal dat bij de bosgroep is aangesloten (1.612 ha). Gezien de recente oprichting van het BGIJ&L vindt de Minaraad dit al een behoorlijk goed resultaat. Het BGIJ&L maakt ook gewag van drie goedgekeurde UBP (193 ha) en één UBP (152,5 ha) in wording van niet bij de bosgroep aangesloten leden, waardoor het reële oppervlakte percentage met een beheerplan binnen het werkingsgebied in de praktijk nog een stuk hoger ligt en kan liggen tot 954,5 ha of ca. 27% van het werkingsgebied, als alle plannen goedgekeurd worden.
- [8] De bosgroep telde in 2011 geen enkel **beperkt beheerplan** (BBP), tenzij één goedgekeurd BBP voor 0,46 ha van een niet aangesloten lid. Het BGIJ&L neemt zich voor om de komende jaren jaarlijks vijf nieuwe BBP af te leveren. De Minaraad ondersteunt deze ambitie van de bosgroep en het voornemen van het ANB om de evolutie van de opmaak van beheerplannen verder op te volgen.
- [9] Van de bosgroepen wordt verwacht dat ze veel aandacht besteden aan de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen. In het werkingsgebied van de BGIJ&L is slechts een beperkt deel in **Natura-2000 gebied** gelegen. Om hoeveel ha het juist gaat, wordt niet verduidelijkt in het aanvraagdosier en in de verschillende evaluatiedocumenten. De Minaraad vraagt hier in de toekomst aandacht aan te besteden in de verslaggeving en aan te duiden hoeveel ha speciale beschermingszone onder een UBP of BBP vallen. De Raad deelt verder de mening van het ANB dat boshabitats die buiten SBZ-gebied liggen ook bijzondere inspanningen verdienen om de ecologische waarden in de bossen te behouden en te verbeteren.
- [10] Het ANB adviseert de **definitieve erkenning** van de Bosgroep IJzer & Leie voor de werkingsperiode van 1 januari 2013 tot 31 december 2018 gun-

⁵ Het eerste percentage houdt rekening met de situatie in 2011 en het tweede rekent de beheerplannen mee die in voorbereiding zijn.

stig, mits enkele aandachtspunten voor de toekomst. De Minaraad sluit zich aan bij dit oordeel.

- [11] Het **ANB-verslag** is van goede kwaliteit en oriënteert zich duidelijk op de doelstellingen van art.41bis en 47bis van het Bosdecreet. In navolging van eerdere Minaraad-adviezen⁶ vraagt de Minaraad meer aandacht voor het vergelijken van de bij de voorlopige erkenning vooropgestelde (cijfermatige) doelen en de effectieve realisaties op het terrein. Hiervoor suggereert de Raad een overzichtstabel te maken waarin de doelen en resultaten voor de verschillende jaren met elkaar vergeleken worden. Een snelle doorlichting door de Minaraad, op basis van het dossier, levert het volgende, partiële, beeld op:

Bosgroep IJzer en Leie	2009	2010	2011	2012
Bedrag aan subsidiëring	nvt	90.348	101.752	109.640
Aangroei aantal aangesloten leden per jaar	nvt			36
Totaal aantal aangesloten leden	64		156	192
Aangroei bossen (in ha)				77,00
Totaal aantal bossen (in ha)			1.535,00	1.612,00
waarvoor bos onder UBP (in ha)				609,26
waarvoor bos onder BBP (in ha)				0,00
waarvan aantal reservaat (in ha)				
overige (in ha)				
Publiek/privaat ratio (aantal leden)			0,11	0,09
Publiek/privaat ratio (in ha)			1,88	1,67
% bos /totaal ha bosgroep			43,34	45,50
% leden/totaal aantal boseigenaars				

Bij uitbreiding zou een jaarlijks schematisch overzicht van de stand van zaken van de werkzaamheden een duidelijker beeld kunnen opleveren over de evolutie dat een bosgroep doorheen de jaren kent. Een goede aanzet hiertoe is het overzicht dat het ANB in zijn verslag opnam over de toegekende subsidies. Deze aanpak mag ook voor de andere rubrieken – waar mogelijk – ingevoerd worden.

⁶ Minaraad, Advies van 16 december 2010 betreffende de definitieve erkenning van de bosgroep "Midden Oost-Vlaanderen", 2010|65; Minaraad, Advies van 17 december 2009 betreffende de definitieve erkenning van de bosgroep "Limburgse Duinen", 2009|36; Minaraad, Advies van 17 december 2009 betreffende de definitieve erkenning van de bosgroep "Antwerpen Noord", 2009|35.

[12] De Minaraad keurt het briefadvies unaniem goed.

Hoogachtend

Bert De Wel

Voorzitter SAR Minaraad